

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Економічний факультет
Кафедра статистики, обліку та економічної інформатики

СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКА ЕКСПЕРТИЗА

ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни
підготовки бакалавра
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит»
економічний факультет

Дніпро
2017 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Гордєєва-Герасимова Людмила Юріївна, старший викладач кафедри статистики, обліку та економічної інформатики.

Обговорено та схвалено науково-методичною комісією за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування»

Протокол від «23» травня 2017 року № 7

Обговорено та схвалено науково-методичною комісією за напрямом підготовки 6.030509 «Облік і аудит»

Протокол від «23» травня 2017 року № 7

ВСТУП

Вивчення дисципліни «Судово-бухгалтерська експертиза» є необхідною складовою у підготовці економістів вищої кваліфікації, фахівців із бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є принципи, методи та інструменти здійснення судово-бухгалтерської експертизи на підприємствах різних форм власності та організації.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна перебуває у взаємозв'язку з іншими

науками і вивчається одночасно з курсами: «Бухгалтерський облік», «Основи податкового обліку», «Контроль і ревізія», «Фінансовий облік», «Аналіз господарської діяльності», «Теорія фінансового контролю», «Управлінський облік», «Аудит» і т. д.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Теоретико-організаційні засади судово-бухгалтерської експертизи.
2. Організація і методика судово-бухгалтерської експертизи

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Судово-бухгалтерська експертиза» – оволодіння майбутніми фахівцями нормативних, організаційних та методичних аспектів проведення судово-бухгалтерської експертизи у процесі розслідування або судового розгляду справ про розкрадання та інші корисливі правопорушення.

Основні завдання вивчення дисципліни:

здобуття майбутніми фахівцями теоретичних знань та формування у них практичних навичок застосування методів і прийомів судово-бухгалтерської експертизи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- знати методологію та методи організації судово-бухгалтерської експертизи;
- знати загальні принципи організації судово-бухгалтерської експертизи;
- знати основні нормативні і інструктивні документи, які регламентують порядок проведення судово-бухгалтерської експертизи на підприємстві та організації, а також права і обов'язки експерта - бухгалтера;
- знати основні правила проведення судово-бухгалтерської експертизи на підприємстві і в організаціях;
- знати основні принципи та правила оформлення результатів проведення судово-бухгалтерської експертизи та надання обґрунтованих висновків.

вміти:

- користуватися нормативно-правовими актами, які регламентують порядок здійснення судово-експертної діяльності;
- застосовувати прийоми та процедури судово-бухгалтерської експертизи на практиці;
- визначати та досліджувати елементи інформаційного забезпечення судово-бухгалтерської експертизи;
- визначати порядок здійснення судово-бухгалтерської експертизи на підприємстві;
- планувати та складати програму проведення судово-бухгалтерської експертизи на підприємствах і організаціях будь-якої форми власності;
- проводити заходів судово-бухгалтерської експертизи на підприємствах;
- складати обґрунтовані звіти за результатами проведення судово-бухгалтерської експертизи на підприємствах і організаціях будь-якої форми власності.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 години / 4 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-організаційні засади судово-бухгалтерської експертизи

Тема 1. Економічний контроль у правоохоронній діяльності України

Поняття економічного контролю, його сутність, об'єктивність та основні принципи. Роль правоохоронних органів під час здійснення економічного контролю. Державна податкова служба як орган контролю. Функції, повноваження і обов'язки податкової міліції. Особливості проведення ревізії на вимогу правоохоронних органів. Відмінні риси судово-бухгалтерської експертизи від ревізії та аудиту.

Тема 2. Судово-бухгалтерська експертиза, її види та завдання

Поняття про судові експертизи та їх зв'язок з правоохоронною діяльністю. Види судових експертиз, їх класифікація. Сутність судово-бухгалтерської експертизи та її зв'язок із практикою бухгалтерського обліку. Завдання судово-бухгалтерської експертизи та її зміст.

Тема 3. Предмет і метод судово-бухгалтерської експертизи

Предмет і об'єкти судово-бухгалтерської експертизи. Методи, методичні прийоми і процедури судово-бухгалтерської експертизи.

Змістовий модуль 2. Організація і методика судово-бухгалтерської експертизи

Тема 4. Організація судово-бухгалтерської експертизи

Загальна організація судово-бухгалтерської експертизи в Україні. Процес судово-бухгалтерської експертизи та його стадії. Порядок атестації судових експертів та основні кваліфікаційні вимоги до них. Планування проведення судово-бухгалтерської експертизи. Особливості призначення та проведення

судово-бухгалтерської експертизи на різних стадіях розслідування. Права, обов'язки і відповідальність судового експерта.

Тема 5. Методика дослідження судово-бухгалтерською експертизою основних фінансово-господарських операцій

Методика експертного дослідження стану та операцій із грошовими коштами в касі. Методика експертного дослідження операцій на рахунках у банку. Методика експертного дослідження операцій з основними засобами, малоцінними та швидкозношуваними предметами (МШП). Методика експертного дослідження операцій з матеріальними запасами. Експертне дослідження операцій, пов'язаних із виробництвом та реалізацією продукції. Методика експертного дослідження операцій з нарахування та виплати заробітної плати. Методика проведення судово-бухгалтерської експертизи фінансових результатів діяльності підприємства. Методика проведення судово-бухгалтерської експертизи правопорушень, пов'язаних із ухиленням від сплати податків.

Тема 6. Завершальна стадія судово-бухгалтерської експертизи

Особливості складання висновку експертизи, структура та методика його складання. Оцінка висновку експерта-бухгалтера слідчим. Виявлення і усунення обставин, які сприяють вчиненню правопорушень у провадженні судово-бухгалтерської експертизи.

Рекомендована література

Нормативна:

1. Конституція України: закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (із змінами). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Бюджетний кодекс України: закон України від 08.07.2010 № 2456-VI (із змінами). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
3. Господарський кодекс України: закон України від 16.01.2003 № 436-IV (із змінами). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення: закон України від 07.12.1984 №8073-X (із змінами). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
5. Кримінальний кодекс України: закон України від 05.04.2001 № 2341-III (із змінами і доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
6. Кримінально-процесуальний кодекс України: закон України від 13.04.2012 № 4651-VI (із змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
7. Податковий кодекс України: закон України від 02.12.2010 № 2755-VI (із змінами). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

8. Цивільний кодекс України: закон України від 16.01.2003 № 435-IV (із змінами). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

9. Про судову експертизу: закон України від 25.02.1994 р. № 4038 – XII (із змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>.

10. Положення про науково-консультативну та методичну раду з проблем судової експертизи при Міністерстві юстиції України. Затверджено наказом Міністерства юстиції України 27.03.2012 № 470/5 (із змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0460-12>.

11. Положення про експертно-кваліфікаційні комісії та атестацію судових експертів. Затверджено наказом Міністерства юстиції України 09.08.2005 р. № 86/5 (із змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0249-15>.

12. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: закон України від 16.07.1999 р. №996 XIV (із змінами і доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

13. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень. Затверджена наказом Міністерства юстиції України від 08.10.1998 р. № 53/5 (із змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98>.

14. Інструкція про особливості здійснення судово-експертної діяльності атестованими судовими експертами, що не працюють у державних спеціалізованих експертних установах. Затверджено наказом Міністерства юстиції України від 12.12.2011 р. № 3505/5. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1431-11>.

Навчально-методична:

1. Волкова І. А. Судово-бухгалтерська експертиза: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / І. А. Волкова — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 84 с.

2. Гуцаленко Л. В., Михальчишина Л. Г., Сидорчук В. М., Пентюк І. К. Судово-бухгалтерська експертиза. Навч. посіб.– К.: Центр учбової літератури, 2011. – 352 с.

3. Дікань Л. В. Фінансово-господарський контроль: навч. посіб. / Л. В. Дікань. –К.: Знання, 2010. –395 с.

4. Дондик Н. Я. Судова бухгалтерія : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Н. Я. Дондик, Г. П. Дондик - К.: Центр учбової літератури, 2011. –208 с. Духновська Л.М. Судово-бухгалтерська експертиза: Навч. посіб. — К.: НУХТ, 2012. — 143 с.

5. Максимова В.Ф. Контроль в управлінні економічними процесами на підприємстві: навч. посіб. / В.Ф. Максимова. – Суми: Університетська книга, 2008. – 136 с.

6. Мумінова-Савіна Г. Г. Судово-бухгалтерська експертиза: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни. — К.: КНЕУ, 2004. — 268 с.

7. Судово-бухгалтерська експертиза [Текст]: методичні вказівки щодо виконання практичних завдань / [уклад. Н. В. Винниченко] ; Державний вищий

навчальний заклад “Українська академія банків- ської справи Національного банку України”. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2011. – 36 с.

8. Шарманська В. М., Шарманська С. О., Головка І. В. Судова бухгалтерія: навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 454 с.

9. Шило В.П. Судово-бухгалтерська експертиза / В.П. Шило, С.Б. Ільїна, В.А. Шепелюк: Підручник. – К.: Кондор-Видавництво, 2015. – 450 с.

10. Швець В.Є. Основи бухгалтерського обліку та судово-бухгалтерської експертизи: Підручник. – К.: Каравела, 2008. – 240 с.

11. Хмельков А. В. Державний фінансовий контроль : навчальний посібник/ А.В. Хмельков. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 548 с.

12. Хом’як Р.Л., Станасюк Н.С. Контроль і ревізія: Навч. посібник. — Вид-во «Магнолія 2006». — Львів, 2011. — 314 с.

Інформаційні ресурси

1. Нормативна база (будь-які правові пошукові системи, включно системи, що розташовані на офіційних сайтах в мережі Інтернет відповідних органів, у тому числі інтернет-ресурс <http://zakon.rada.gov.ua>).

2. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. Вернадського. Режим доступу : www.biblvnad.org.ua.

3. Електронна бібліотека українських підручників. Режим доступу : <http://www.pidruchniki.ws>.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання:

Діагностика знань студентів здійснюється з допомогою:

- усних опитувань на практичних заняттях;
- письмових контрольних робіт;
- письмових тестових завдань;
- виконання реферативних завдань.